

Planter

Skadedyr i vinterraps om efteråret

Der vises symptomer på angreb af forskellige skadedyr, der kan optræde i rapsen om efteråret.

Viden om Opdateret 09. september 2022

Forskellige skadedyr kan optræde i rapsen om efteråret. Se også [Muligheder for bekæmpelse af skadedyr i efterafgrøder af olieræddike og sennep](#).

Rapsjordlopper og snegle er de vigtigste skadedyr i efteråret. Se foto 1-3. Se også [Bekæmpelse af rapsjordlopper i vinterraps](#) og [Forebyggelse og bekæmpelse af snegle](#).

Fotos nedenfor er taget af Ghita Cordsen Nielsen, hvis andet ikke er angivet.

Foto 1. Gnav efter rapsjordlopper. De tidlige gnav bliver tit beskrevet som "skudhuller". Efterhånden som bladene vokser, så vokser hullernes størrelse også. Rapsjordlopper kan også lave såkaldte "vinduesgnav", hvilket betyder, at de ikke gnaver bladet helt igennem, men efterlader overhuden af bladet.

Foto 2. Sneglegnav på et tidligt vækststadium. Rapsjordlopper laver små runde huller inde på bladet, mens snegle laver mere uregelmæssige huller og æder tit i bladkanterne.

Foto 3. Sneglegnav på et senere vækststadiet. Bladgnavene kan forveksles med angreb af larver af kålsommerfugle og bladhvepse. Ved angreb af snegle ses til tider slim.

Diverse larver

Larver af kålmøl, kålsommerfugle og kålbladhvepse kan også æde af bladene om efteråret. Se foto 4-8. Bladgnavene kan forveksles med gnav fra snegle. Lamdex og Kaiso Sorbie må anvendes mod forskellige skadedyr om efteråret i raps. Alle aktuelle skadegørere er ikke nødvendigvis nævnt, men rapsjordlopper er nævnt, og rapsjordlopper forekommer oftest samtidig med evt. andre skadedyr.

Kålmøl kan være resistente mod flere aktivstoffer, så effekten af pyrethroider mod kålmøl kan være lav.

Foto 4. Larver af kålmøl. Larverne sidder på bladundersiderne og kan også lave "vinduesgnav".

Foto 5. Larver af stor kålsommerfugl. Larver af den lille kålsommerfugl kan også forekomme og er grøn med en gullig ryglinie.

Foto 6. Gnav fra larver af stor kålsommerfugl. Bladgnavet kan det forveksles med angreb fra kålbladhvepse eller snegle.

Foto 7. Kålbladhvepselarver. Foto: Hans Erik Larsen, Velas.

Foto 8. Sommerfugle- og hvepselarver har ben forrest samt gangvorter. På billedet ses 5 par gangvorter. Hvepselarver kan adskilles fra diverse sommerfuglelarver ved, at hvepselarver har mindst 6 par gangvorter, mens sommerfuglelarver har højst 5 par gangvorter.

Fugleskader

Efterår og forår kan rapsen angribes af duer og andre fugle. Se foto 9.

Foto 9. Rapsblade angrebet af duer. Duer og andre fugle æder ikke af bladene, men river dele af bladet af og æder det så. Snitfladen er derfor ikke rund, men mere lige ved angreb af fugle.

Fluelarver

Rødderne kan om efteråret angribes af kålluens larve. Se foto 10-11. Angreb af kålluens larve fremmes af tidlig såning. Kålluens har 3 generationer, og den vigtigste generation i vinterraps er 3. generation, som lægger æg i september-oktober. Larvernes gnav på rødderne kan sætte ind i november. Larvernes gnav på rødderne kan ved kraftige angreb medføre, at planterne rødernes og dør. Tit sætter planterne dog

nye siderødder og vokser videre. Der er ingen muligheder for kemisk bekæmpelse i sæsonen. Bejdsemidlet Lumiposa har nogen effekt.

Se yderligere om kålfluen i [Tyske erfaringer med kålfluer i vinterraps](#)

Foto 10. Angreb af kålfluens larve i rod af vinterraps i efteråret.

Foto 11. Kålfluelarve og -puppe. Alle fluelarver er lemmeløse og har en sort mundbrod.

Minerfluer ses hvert efterår i rapsen og tillægges kun meget begrænset betydning. Se foto 12-13. Minerfluellarverne forårsager miner i bladene. Minerfluellarverne kan også findes inde i bladstilkene, uden at man kan se miner. De nedre blade kan rødernes og visne ved angreb. Minerfluellarverne kan i efteråret forveksles med larver af rapsjordlopper, som tillægges stor betydning i modsætning til angreb af minerfluer. Det er dog let at adskille fluelarver og billelarver. Fluelarver er lemmeløse og har en sort mundbrod. Billelarver har derimod 3 par ben og et mørkt hoved. Se til sammenligning en rapsjordloppelarve på foto 14.

Foto 12. Angreb af minerfluelarve på blad.

Foto 13. Angreb af minerfluelarve i bladstilk.

Foto 14. Larve af rapsjordloppe (fotograferet om foråret).

Emneord

Afgroeder

Insekticider

Skadedyr

+2

Publiceret: 23. august 2016
Opdateret: 09. september 2022

Vil du vide mere?

Ghita Cordsen Nielsen

Landskonsulent, Planteværn

SEGES

gcn@seges.dk

+45 2028 2695

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000
Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010
8200 Aarhus N Email info@seges.dk

